

Kohti aitoa demokratiaa

Eduskuntavaaleissa äänestäminen on kuin ostaisi sikaa säkissä. Mistä tahansa tiiviistä asiakysymyksestä äänestäminen on selkeää ja yksinkertaista henkilövaaleihin verrattuna. Päätettävät asiat ovat äänestäjien luettavissa. Henkilövaalien ehdokkaissa on salaisuuksia, yllätyksiä ja arvaamattomia muuttujia. Niin kuin tuossa ei olisi kylliksi, vaikeuksia on enemmänkin.

Suomen edustuksellinen järjestelmä on puoluekeskeinen. Kaikki merkittävät päätökset tehdään suurten puolueiden johtajien välisissä neuvotteluissa. Puoluekurin voimalla varmistetaan, että edustajat eivät sooloile, vaan äänestävät niin kuin puolue käskee. Rekisteröidyillä puolueilla on etuoikeus asettaa täydet ehdokaslistat jokaiseen vaalipiiriin, toisin kuin puolueettomilla. Myös puoluetuet, järjestötuet ja lehdistötuet todistavat järjestelmän puoluekeskeisyyttä, joka altistaa järjestelmän korruptiolle. Suorien todisteiden puuttuessaakin normaali järki oivaltaa, että on valtavan paljon halvempaa ostaa muutama puoluejohtaja kuin puolet eduskunnasta. Voideltuja ei erota muista: He hymyilevät valokuvissa kuten muutkin.

Jos edustuksellinen järjestelmä olisi demokratia, se tuottaisi päätöksiä, joita toistuvien mielipidetutkimusten perusteella kansan tiedetään haluavan. Eikö?

Kun yllätyksiä aiheuttavat tekijät otetaan huomioon, äänestäjillä ei ole suuriakaan mahdollisuuksia saada sellaista politiikkaa kuin he haluavat. Eduskuntavaalien jälkeen äänestäjät ihmettelevät, miksi asioita ei vieläkään saada kuntoon. Edustuksellisessa demokratiassa voisi nimen vuoksi kuvitella olevan demokratiaa enemmänkin, mutta nimi hämää. Kansan tahdon ja toteutetun politiikan välinen yhteys jää heikoksi.

Suora demokratia, jollaista Sveitsissäkin harjoitetaan edustuksellisen järjestelmän rinnalla, on osoittanut toimivuutensa jo vuodesta 1848. Kun käkikello se kukkuu säännöllisesti ja tuottaa kansan tahdon mukaisia päätöksiä. Sellaista kansan vallan varmuutta yksikään pelkästään edustuksellisuuteen nojaava poliittinen järjestelmä ei anna äänestäjille.

Jopa Suomenkin kaltaisessa "edustuksellisessa demokratiassa" on mahdollista saavuttaa aito demokratia, mutta se edellyttää äänestäjiltä ymmärrystä, valveutuneisuutta ja järkkymätöntä vaativaisuutta. On äänestettävä eduskuntaan selkärankaisia poliitikkoja, jotka perustavat Suomeen aidon demokratian.

Luettavaa:

- Sternberger, Dolf: *Ursprung der repräsentativen Demokratie*. Eugen Rentsch, 1970.
- <http://wiki.hommaforum.org/wiki/Yltiödemokratia>